

Käyttöturvallisuustiedote

Ardex: 9, A37, A38, AM100, B10, B12, B14, BS, BS Flex, EB2, F3, F11, FG-C, FG Flex, FL, FS, GK, K301, S9, x7 plus, x701, x701S, X 77, X 77 S, X 77 W, X78, X78 S

1. Aineen tai valmisteen ja yhtiön tai yrityksen tunnistetiedot

Tarkistettu: 23-05-2008/ JR Korvaa: 27-07-2007	Toimittaja: Ardex OY Kalkkipellontie 4 FI-02650 Espoo Puh:+358 96869140 Faksi:+358 9 68691433 Sähköposti: ardex@ardex.fi
Käyttötarkoitus: Ardex: F3, F11: Seinien tasoitus	
Ardex: S9, x7 plus, x701, x701S, X 77, X 77 S, X 77 W, X 78, X 78 S: Laattojen kiinnitys	
Ardex: AM100, B10, B12, B14: Betonin korjaus	
Ardex: BS, BS-Flex, FG-C, FG Flex, FL, FS, GK: Laattojen saumaus	
Ardex: K301: Lattian tasoitus	
Ardex: A37, A38, EB2: Lattiavalu	
Ardex 9: Vedeneristys	

2. Vaaran yksilöinti

Ärsyttää hengityselimiä ja ihoa./Irriterar andningsorganen och huden. Vakavan silmävaurion vaara/Risk för allvarliga ögonskador.
Lisätietoja Syövyttävää sekoitettuna. Egen formulering Kun kahta aineosaa sekoitetaan keskenään, on perehdyttävä molempien ainesosien käyttöturvallisuustiedotteisiin.

3. Koostumus ja tiedot aineosista

EINECS-nro	CAS-nro	Aineet	Luokitus	p/p %
215-137-3	1305-62-0	Kalsiumhydroksidi	Xi;R41	0-5
266-043-4	65997-15-1	Portlandsementti	Xi; R37/38-41	20-100
215-168-2	1309-37-1	Rautaoksidi	-	0-5
208-863-7	544-17-2	Kalsiumdiformiaatti	Xi;R41	0-3
231-545-4	7631-86-9-b	Piidioksidi, amorfinen	-	0-2

R-lausekkeiden sanamuoto, katso osa 16.

Chemtox-Trotters A/S - a part of Bureau Veritas, Birkemosevej 7, DK-6000 Kolding Tlf.: +45 75508811, Fax: +45 75508810, E-mail: info@chemtox-trotters.com, Web: www.chemtox-trotters.com

Tarkistettu: 23-05-2008/JR
Korvaa: 27-07-2007

Ardex: 9, A37, A38, AM100, B10, B12, B14, BS, BS Flex, EB2, F3, F11, FG-C, FG Flex, FL, FS, GK, K301, S9, x7 plus, x701, x701S, X 77, X 77 S, X 77 W, X78, X78 S

4. Ensiaputoimenpiteet

Hengitettynä

Hakeudu raittiiseen ilmaan, huuhtelee suu vedellä ja niistä nenä huolellisesti. Tunnettaessa jatkuvaa pahoinvointia hakeuduttava lääkärin hoitoon.

Nieltynä

Huuhtelee suu huolellisesti ja juo 1–2 lasillista vettä pienin kulauksin. Tunnettaessa jatkuvaa pahoinvointia hakeuduttava lääkärin hoitoon.

Ihokosketuksen kautta

Poista saastuneet vaatteet. Pese iho vedellä ja saippualla. Tunnettaessa jatkuvaa pahoinvointia hakeuduttava lääkärin hoitoon.

Silmäkosketuksen kautta

Avaa silmä hyvin, poista mahdolliset piilolinssit ja huuhtelee heti vedellä (mieluiten silmien huuhteluun tarkoitetuilla välineillä). Käänny heti lääkärin puoleen. Jatka huuhtelua, kunnes potilas pääsee lääkärin hoitoon.

Muut tiedot

Oireet: Katso osa 11. Lääkärin hoitoon hakeuduttaessa mukana on oltava käyttöturvallisuustiedote tai -etiketti.

5. Palontorjuntatoimenpiteet

Tuote ei ole sellaisenaan helposti syttyvää. Vältä höyryjen ja savukaasujen hengittämistä ja mene raittiiseen ilmaan.

6. Toimenpiteet onnettomuuspäästöissä

Käytä osassa 8 mainittuja henkilösuojaimia. Vuotanut aine lakaistaan/kerätään talteen mahdollista uudelleenkäyttöä varten tai siirretään tarkoitukseen sopiviin jätesäiliöihin. Lisätietoja hävittämisestä on osassa 13.

7. Käsittely ja varastointi

Käsittely

Lisätietoja varoimista ja henkilösuojaimista on osassa 8.

Varastointi

Aine on säilytettävä turvallisesti, lasten ulottumattomissa ja erillään elintarvikkeista, rehusta, lääkevalmisteista ym. Säilytettävä kuivassa paikassa.

Säilyvyys: noin 6 kuukautta.

Tarkistettu: 23-05-2008/JR
Korvaa: 27-07-2007

**Ardex: 9, A37, A38, AM100, B10, B12, B14, BS, BS
Flex, EB2, F3, F11, FG-C, FG Flex, FL, FS, GK, K301,
S9, x7 plus, x701, x701S, X 77, X 77 S, X 77 W, X78,
X78 S**

8. Altistumisen ehkäiseminen ja henkilönsuojaimet

Varotoimenpiteet

Tuotetta on käytettävä tiloissa, joissa on hyvä ilmanvaihto, ja mieluiten ulkona. Käytettävissä on oltava juoksevaa vettä ja silmien huuhteluun tarkoitetut välineet. Pese kädet ennen taukoja, ennen sosiaalitilojen käyttöä ja töiden jälkeen.

Hengityksensuojaus

Jos ilmanvaihto on riittämätön, käytä hengityssuojainta, jossa on P2-suodatin.

Käsineet ja suojavaatetus

Käytä muovisia tai kumisia suojakäsineitä.

Silmiensuojaus

Käytä suojalaseja/kasvosuojainta.

Työperäisen altistuksen HTP-arvot

Aineosat	Altistuksen HTP-arvo	Huomautukset
Kalsiumhydroksidi	- (8h), - (15m) ppm 5 (8h), - (15m) mg/m ³	-
Rautaoksidi	- (8h), - (15m) ppm 5 (8h), - (15m) mg/m ³	1
Piidioksidi, amorfinen	- (8h), - (15m) ppm 5 (8h), - (15 min) mg/m ³	-

Huomautukset

1: Fe, huuru.

Kontrollimenetelmät

Työperäisen altistuksen mainittujen raja-arvojen noudattamista voidaan seurata työterveydenhoitomittauksilla.

9. Fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet

lomuoto: Jauhe

pH (käyttöliuos): Noin 12

Tiheys: 0,9-1,7 g/ml

Vesiliukoisuus: Liukenematon

Syttyvyys: Ei mitään

Räjähdyksiraja: Ei räjähtävää

Itsesyttymislämpötila: Ei itsestään syttyvää

10. Stabiilisuus ja reaktiivisuus

Tuote on stabiili, kun sitä käytetään toimittajan ohjeiden mukaan. Reagoi happojen kanssa kuumennettaessa.

Chemtox-Trotters A/S - a part of Bureau Veritas, Birkemosevej 7, DK-6000 Kolding Tlf.: +45 75508811, Fax: +45 75508810, E-mail: info@chemtox-trotters.com, Web: www.chemtox-trotters.com

Tarkistettu: 23-05-2008/JR
Korvaa: 27-07-2007

**Ardex: 9, A37, A38, AM100, B10, B12, B14, BS, BS
Flex, EB2, F3, F11, FG-C, FG Flex, FL, FS, GK, K301,
S9, x7 plus, x701, x701S, X 77, X 77 S, X 77 W, X78,
X78 S**

11. Myrkyllisyyteen liittyvät tiedot

Välitön

Hengitettynä

Pölyn hengittäminen ärsyttää ylempiä hengitysteitä.

Nieltynä

Nauttiminen voi aiheuttaa pahoinvointia. Ärsyttää suun ja ruoansulatuselimistön limakalvoja.

Ihokosketus

Ärsyttää ihoa – voi aiheuttaa punoitusta. Syövyttävää sekoitettuna.

Silmäkosketus

Ärsyttää voimakkaasti silmiä, aiheuttaa punoitusta ja lisää kyynelntuotantoa. Voi aiheuttaa vakavia silmävaurioita. Syövyttävää sekoitettuna.

Pitkäaikaisvaikutukset

Ei tunnettuja.

12. Tiedot kemikaalin vaarallisuudesta ympäristölle

Vältä tuotteen joutumista viemäriin tai pintavesiin.

Kulkeutuvuus

Tuote ei kulkeudu.

Pysyvyys ja hajoavuus

Tuote ei ole biologisesti hajoava.

Biokertyvyystaipumus

Tuote ei kerääntyy luontoon.

13. Jätteen käsittelyyn liittyvät näkökohdat

Vuotanut aine ja jäte kootaan suljettuihin, tiiviisiin säiliöihin ja toimitetaan paikalliselle ongelmajätelaitokselle.

EWC-koodi: Riippuu toimialasta ja käytöstä yms. 17 01 06 Betonin, tiilten, laattojen ja keramiikan seokset tai lajitellut jakeet, jotka sisältävät vaarallisia aineita.

Kovettunut sementti on vaaratonta jätettä. Pyydä käsittelyohjeet paikallisilta viranomaisilta. Alla oleva koodi on jäterekisteröintiä varten.

EWC-koodi: Riippuu toimialasta ja käytöstä yms. 17 01 07 Muut kuin nimikkeessä 17 01 06 mainitut betonin, tiilten, laattojen ja keramiikan seokset.

14. Kuljetustiedot

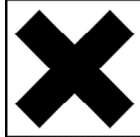
Tuote ei kuulu vaarallisten aineiden ADR:n ja IMDG:n mukaisten tie- ja merikuljetusmääräysten piiriin.

Chemtox-Trotters A/S - a part of Bureau Veritas, Birkemosevej 7, DK-6000 Kolding Tlf.: +45 75508811, Fax: +45 75508810, E-mail: info@chemtox-trotters.com, Web: www.chemtox-trotters.com

Tarkistettu: 23-05-2008/JR
Korvaa: 27-07-2007

**Ardex: 9, A37, A38, AM100, B10, B12, B14, BS, BS
Flex, EB2, F3, F11, FG-C, FG Flex, FL, FS, GK, K301,
S9, x7 plus, x701, x701S, X 77, X 77 S, X 77 W, X78,
X78 S**

15. Lainsäädäntöä koskevat tiedot

Ärsvttävå
Irriterande

Vaaranumero

Ärsvttävå/Irriterande

Varoitusmerkit

Xi

R-lausekkeet

Ärsvttävå hengityselimiå ja ihoa./Irriterar andningsorganen och huden. (R37/38)
Vakavan silmävaurion vaara/Risk för allvarliga ögonskador. (R41)

S-lausekkeet

Roiskeet silmistå huuhdeltava välittömåsti runsaalla vedellä ja mentävå läåkkåriin./Vid kontakt med ögonen, spola genast med mycket vatten och kontakta läkare. (S26)
Kåyttävå silmien- tai kasvonsuojainta/Använd skyddsglasögon eller ansiktsskydd. (S39)

Muut merkinnät

Sisåltåå pelkistysainetta, joka pelkiståå liukenevaa kromi VI:åå. Pelkistysaine säilyy aktiivisena 6 kuukauden ajan pakkauspäivåstå, jos sitä säilytetåån kuivassa paikassa. Jos sitä säilytetåån kosteissa oloissa, kuten rakennustyömaalla, kromaatin neutralisointikyky häviåå. Avattu pakkaus on suljettava tiukasti kåytön jålkeen ja tuote on kåyttävå loppuun mahdollisimman pian. / Innehåller en reducerande komponent som reducerar mångden lösligt fyrvårt krom. Den reducerande komponenten är aktiv vid förvaring på torr plats under 6 månader efter angivet paketeringsdatum. Vid förvaring under fuktiga förhållanden, t.ex. på byggplatser, avtar kromreduceringseffekten. Öppnad förpackning skall förslutas tått efter användning och produkten skall förbrukas så snart som möjligt.

Kemikaaliturvallisuusarviointi

Kemikaaliturvallisuusarviointia ei ole tehty.

Kåytön rajoitukset

Kåyttävå vain silloin, kun vesiliukoisen kromaatin taso on alle 2 mg/kg kuivaa sementtiå.

Chemtox-Trotters A/S - a part of Bureau Veritas, Birkemosevej 7, DK-6000 Kolding Tlf.: +45 75508811, Fax: +45 75508810, E-mail: info@chemtox-trotters.com, Web: www.chemtox-trotters.com

Tarkistettu: 23-05-2008/JR
Korvaa: 27-07-2007

**Ardex: 9, A37, A38, AM100, B10, B12, B14, BS, BS
Flex, EB2, F3, F11, FG-C, FG Flex, FL, FS, GK, K301,
S9, x7 plus, x701, x701S, X 77, X 77 S, X 77 W, X78,
X78 S**

16. Muut tiedot

Koulutusvaatimukset

Erikoiskoulutusta ei vaadita, mutta tämän käyttöturvallisuustiedotteen perusteellinen tuntemus on suositeltavaa.

Toimiala

Rakennusteollisuus

Käytetyt lähteet

807/2001 (Viimeinen muokkaaja: 206/2007) Sosiaali- ja terveysministeriön asetus kemikaalien luokitusperusteista ja merkintöjen tekemisestä.
509/2005 Sosiaali- ja terveysministeriön asetus vaarallisten aineiden luettelosta.
Kuljetusmääräysten versiot ADR 2007 ja IMDG 2006.
1390/1993. (Viimeinen muokkaaja: 988/2004) Jäteasetus.
1202/2001 Sosiaali- ja terveysministeriön asetus käyttöturvallisuustiedotteesta + asetus 1907/2006/EY.

Muut tiedot

Tämä käyttöturvallisuustiedote on laadittu toimittajan antamien, tuotteen fyysisiä/kemiallisia ominaisuuksia ja kaikkia tuotteen sisältämiä aineosia koskevien tietojen perusteella.

Osan 3 R-lausekkeiden sanamuoto

R36/38 Ärsyttää silmiä ja ihoa./Irriterar ögonen och huden.
R37/38 Ärsyttää hengityselimiä ja ihoa./Irriterar andningsorganen och huden.
R41 Vakavan silmävaurion vaara/Risk för allvarliga ögonskador.

Seuraaviin kohtiin on tehty muutoksia

1,16

Chemtox-Trotters A/S - a part of Bureau Veritas, Birkemosevej 7, DK-6000 Kolding Tlf.: +45 75508811, Fax: +45 75508810, E-mail: info@chemtox-trotters.com, Web: www.chemtox-trotters.com (Käsittely Toxido@-ohjelmalla) SF